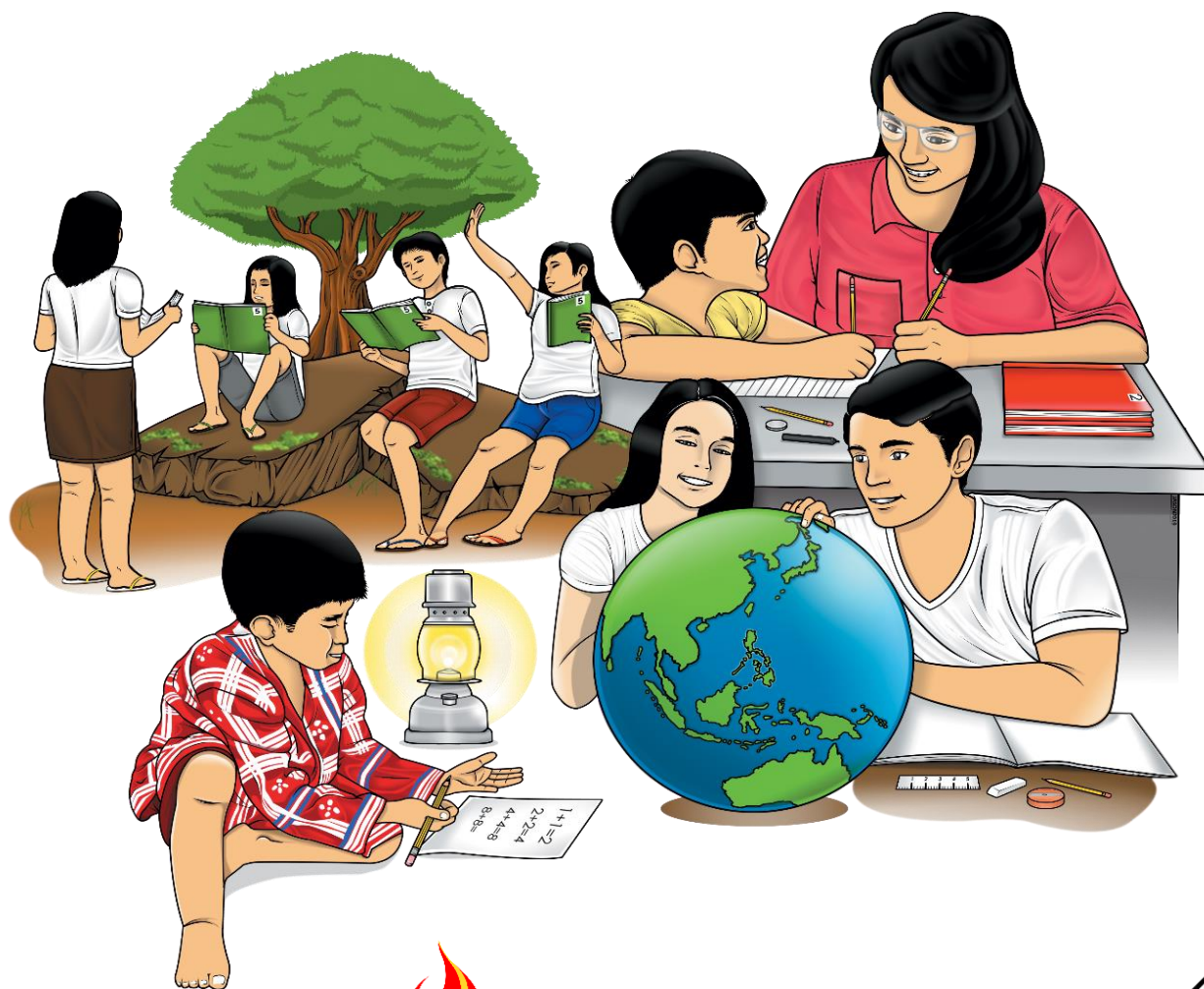

Araling Panlipunan

Unang Markahan – Modyul 2: Heograpiyang Pantao

Araling Panlipunan – Ikawalong Baitang
Alternative Delivery Module – Self – Learning Modules
Unang Markahan – Modyul 2: Heograpiyang Pantao
Unang Edisyon, 2020

Isinasaad sa **Batas Republika 8293, Seksiyon 176** na: Hindi maaaring magkaroon ng karapatang-sipi sa anomang akda ang Pamahalaan ng Pilipinas. Gayunpaman, kailangan muna ang pahintulot ng ahensiya o tanggapan ng pamahalaan na naghanda ng akda kung ito ay pagkakakitaan. Kabilang sa mga maaaring gawin ng nasabing ahensiya o tanggapan ay ang pagtakda ng kaukulang bayad.

Ang mga akda (kuwento, seleksiyon, tula, awit, larawan, ngalan ng produkto o *brand name*, tatak o *trademark*, palabas sa telebisyon, pelikula, atbp.) na ginamit sa modyul na ito ay nagtataglay ng karapatang-ari ng mga iyon. Pinagsumikapang matunton ang mga ito upang makuha ang pahintulot sa paggamit ng materyales. Hindi inaangkin ng mga tagapaglathala at mga may-akda ang karapatang-aring iyon. Ang anumang gamit maliban sa modyul na ito ay kinakailangan ng pahintulot mula sa mga orihinal na may-akda ng mga ito.

Walang anumang parte ng materyales na ito ang maaaring kopyahin o ilimbag sa anumang paraan nang walang pahintulot sa Kagawaran.

Inilathala ng Kagawaran ng Edukasyon

Kalihim: Leonor Magtolis Briones

Pangalawang Kalihim: Diosdado M. San Antonio

Mga Bumuo sa Pagsusulat ng Modyul

Mga Manunulat:	Sheila M. Penza, Jerisse J. Parajes
Mga Editor:	Filipina F. Meehleib, Lileth F. Oliverio, Alfe S. Lito, Lilifreda P. Almazan, Benny T. Abala, Analiza G. Doloricon, John M. Anino, Lalaine S. Gomera, Dan Ralph M. Subla, Fernando Dones, Jr., Carlos Catalan, Jr.
Mga Tagasuri:	Marino L. Pamogas, Joel P. Plaza, Leowenmar A. Corvera, Edwin C. Salazar, Honorato Mendoza, Edwin G. Capon
Tagaguhit:	
Tagalapat:	Paul Andrew A. Tremedal, Joshua A. Frondoza
Mga Nangasiwa:	Francis Cesar B. Bringas, Isidro M. Biol, Jr., Maripaz F. Magno Josephine Chonie M. Obseñares, Karen L. Galanida, Florence E. Almaden, Carlo P. Tantoy, Venus M. Alboruto, Noemi D. Lim, Laarni C. Micayas

Inilimbag sa Pilipinas ng _____

Kagawaran ng Edukasyon – Caraga Region

Office Address: Teacher Development Center,
J.P. Rosales Avenue, Butuan City, Philippines 8600

Telefax: (085) 342-8207; (085) 342-5969

E-mail Address: caraga@deped.gov.ph

Araling Panlipunan

**Unang Markahan – Modyul 2:
Heograpiyang Pantao**

Paunang Salita

Ang Self-Learning Module o SLM na ito ay maingat na inihanda para sa ating mag-aaral sa kanilang pag-aaral sa tahanan. Binubuo ito ng iba't ibang bahagi na gagabay sa kanila upang maunawaan ang bawat aralin at malinang ang mga kasanayang itinakda ng kurikulum.

Ang modyul na ito ay may inilaang Gabay sa Guro/Tagapagdaloy na naglalaman ng mga paalala pantulong o estratehiyang magagamit ng mga magulang o kung sinumang gagabay at tutulong sa pag-aaral ng mga mag-aaral sa kani-kanilang tahanan.

Ito ay may kalakip na paunang pagsusulit upang masukat ang nalalaman ng mga mag-aaral na may kinalaman sa inihandang aralin. Ito ang magsasabi kung kailangan niya ng ibayong tulong mula sa tagapagdaloy o sa guro. Mayroon ding pagsusulit sa bawat pagtatapos ng aralin upang masukat naman ang natutuhan. May susi ng pagwawasto upang makita kung tama o mali ang mga sagot sa bawat gawain at pagsusulit. Inaasahan namin na magiging matapat ang bawat isa sa paggamit nito.

Pinapaalalahanan din ang mga mag-aaral na ingatan ang SLM na ito upang magamit pa ng ibang mangangailangan. Huwag susulatan o mamarkahan ang mga anumang bahagi ng modyul. Gumamit lamang ng hiwalay na papel sa pagsasagot sa mga pagsasanay.

Hinihikayat ang mga mag-aaral na makipag-ugnayan agad sa kanilang guro kung sila ay makararanas ng suliranin sa pag-unawa sa mga aralin at paggamit ng SLM na ito.

Sa pamamagitan ng modyul na ito at sa tulong ng ating mga tagapagdaloy, umaasa kami na matututo ang ating mag-aaral kahit wala sila sa paaralan.

Alamin

Ang modyul na ito ay sadyang inihanda upang matulungan ka na maunawaan at masusuri ang kahulugan ng heograpiya, ang limang tema na napapaloob dito at kung paano nakikiayon ang tao sa kaniyang pisikal na kapaligiran upang matugunan ang kanilang mga pangangailangan at tuluyang mapaunlad ang kanilang pamumuhay.

Ang mga paksa na nakapaloob sa modyul na ito ay sistematikong inayos upang mas madaling maunawaan ang daloy ng iyong pag-aaral.

May mga angkop na gawaing inihanda para sa iyo upang maging makabuluhan ang iyong pag-aaral. Kailangan mong gawin o sagutan ang lahat ng mga gawain sa modyul. Gumamit ng hiwalay na papel sa pagsagot.

Ang modyul na ito ay nakapokus sa pagtalakay tungkol sa **Katangiang Pisikal ng Daigdig** na nahahati sa sumusunod na paksa:

- **Paksa 1** - Katuturan at Limang Tema ng Heograpiya
- **Paksa 2** - Estruktura ng Daigdig

Pamantayang Pangnilalaman

Ang mga mag-aaral ay naipamamalas ang pag-unawa sa interaksyon ng tao sa kaniyang kapaligiran na nagbigay-daan sa pag-usbong ng mga sinaunang kabihasan na nagkaloob ng mga pamanang humubog sa pamumuhay ng kasalukuyang henerasyon.

Pamantayan sa Pagganap

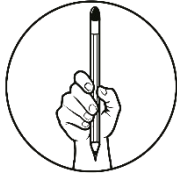
Ang mga mag-aaral ay nakabubuo ng panukalang proyektong nagsusulong sa pangangalaga at preserbasyon ng mga pamana ng mga sinaunang kabihasan sa daigdig para sa kasalukuyan at sa susunod na henerasyon.

Pinakamahalagang Kasanayang Pampagkatuto:

- Nasusuri ang katangiang pisikal ng daigdig (**AP8HSK-Id-4**)

Pagkatapos mong mapag-aralan ang modyul, inaasahang iyong:

- nasusuri ang mga mahalagang konsepto sa katangiang pisikal ng daigdig;
- nailalarawan ang daigdig base sa nakakapaloob sa teksto;
- napapahalagahan ang mga biyayang bigay ng kalikasan para sa mga tao; at
- nakakagawa ng slogan at nakakasulat ng tula tungkol sa pangangalaga ng daigdig.

Subukin

Panuto: Basahin at unawaing mabuti ang tanong sa bawat bilang at piliin ang letra ng tamang sagot.
Isulat ang inyong mga sagot sa sagutang papel.

1. Ano ang pinakamatandang relihiyon sa daigdig at pangunahing paniniwala sa bansang India?
A. Budismo
B. Hinduismo
C. Islam
D. Shintoismo
2. Anong saklaw ng heograpiyang pantao ang itinuturing na kaluluwa at nagbibigay pagkakakilanlan o identidad ng isang pangkat?
A. lahi
B. Pangkat-etniko
C. relihiyon
D. wika
3. Alin sa sumusunod ang hindi nag-uugnay sa mga miyembro ng pangkat-etniko?
A. klima
B. pinagmulan
C. relihiyon
D. wika
4. Alin sa mga pangunahing pamilya ng wika sa daigdig ang may pinakamaraming gumagamit?
A. *Afro-Asiatic*
B. *Austronesian*
C. *Indo-European*
D. *Niger-Congo*
5. Anong relihiyon ang may pinakamaraming tagasunod sa buong mundo?
A. Budismo
B. Hinduismo
C. Islam
D. Kristiyanismo
6. Alin sa sumusunod na konsepto ang tumutukoy sa pangkat ng tao na may iisang kultura o pinagmulan?
A. etniko
B. lahi
C. paniniwala
D. wika
7. Anong saklaw ng heograpiyang pantao ang tumutukoy sa kalipunan ng mga paniniwala at ritwal ng isang pangkat?
A. etniko
B. lahi
C. relihiyon
D. wika
8. Anong relihiyon ang pinaniniwalaan ng mga Arabo?
A. Budismo
B. Hinduismo
C. Islam
D. Judaismo

9. Ano ang tinutukoy na pagkakatatulad at pagkakaiba ng mga tao sa isang bansa o rehiyon batay sa wika?
 - A. etniko
 - B. etnisidad
 - C. etnolingguwistiko
 - D. katutubo
10. Ano ang pangunahing batayan ng pagkilos ng tao sa kaniyang pang-araw-araw na pamumuhay?
 - A. etniko
 - B. etnisidad
 - C. lahi
 - D. relihiyon
11. Alin sa mga pangunahing relihiyon sa mundo ang may pinakamaliit na tagasunod?
 - A. Budismo
 - B. Hinduismo
 - C. Islam
 - D. Kristiyanismo
12. Ano ang mahalagang papel na ginampanan ng wika sa tao?
 - A. ito ay susi ng pagkakaintindihan
 - B. sisikat ang tao kung marami ang wika
 - C. dapat pag-aralan ng lahat ng tao ang lahat ng wika
 - D. yayaman ang tao pag may maraming alam na wika
13. Alin sa sumusunod ang hindi saklaw sa pag-aaral ng heograpiyang pantao?
 - A. lahi
 - B. relihiyon
 - C. teknolohiya
 - D. wika

Tingnan ang talahanayan sa ibaba. Sagutin ang sumusunod na tanong.

Mga Relihiyon	Bahagdan ng mga Naniniwala
Kristiyanismo	31.59%
Islam	23.20%
Hinduismo	15.00%
<i>Non-religious</i>	11.67%
Budismo	7.10%
Iba pa	11.44%

14. Ano ang iyong mahinuha sa mga datos sa itaas?
 - A. Mas maraming naniniwala sa Islam kaysa Kristiyanismo.
 - B. Kakaunti lamang ang yumakap sa relihiyong Kristiyanismo.
 - C. Nangunguna ang Kristiyanismo sa may pinakamaraming naniniwala.
 - D. Halos magkatulad ang dami ng naniniwala sa Hinduismo at Budismo.
15. Batay sa talahanayan, ilang bahagdan ang bumubuo sa non-religious group?
 1. 7.10%
 2. 11.44%
 - C. 11.67%
 - D. 15.00%

Aralin

1

Heograpiyang Pantao

Balikan

Gawain 1: Ilarawan Mo!

Panuto: Sa nakaraang paksa ay napag-aralan mo ang pisikal na heograpiya ng daigdig. Paano mo mailalarawan ang daigdig na iyong ginagalawan? Gawin ito sa sagutang papel.

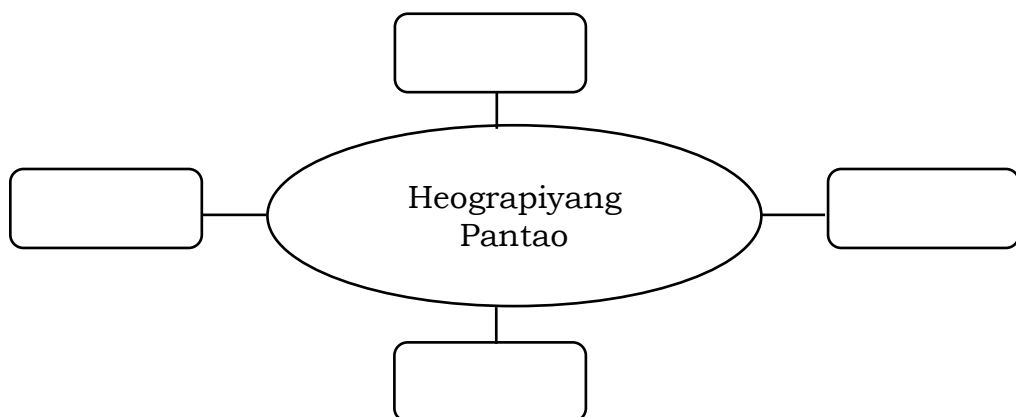
1. _____
2. _____
3. _____

Tuklasin

Gawain 2: Concept Map

Panuto: Kumpletuhin ang concept map na nasa ibaba.
Isulat sa sagutang papel ang mga saklaw ng heograpiyang pantao.

Pamprosesong Tanong:

1. Batay sa iyong mga sagot sa itaas na gawain, ano ang iyong mabubuong kahulugan ng heograpiyang pantao?

Suriin

Saklaw ng heograpiyang pantao o *human geography* ang pag-aaral ng wika, relihiyon, lahi, at pangkat-etniko sa iba't ibang bahagi ng daigdig.

Wika

Gaano nga ba kahalaga ang wika? Ang wika ay itinuturing bilang kaluluwa at salamin ng isang kultura. Ito ay nagbibigay pagkakakilanlan sa mga taong kabilang sa isang pangkat. Ang wika ay ipinagkaloob ng Diyos sa atin at ipinamana pa sa mga sinaunang tao sa mundo at ito ang ginagamit natin upang magkaunawaan at magkaintindihan ang bawat tao sa mundo.

Batay sa datos mula sa aklat ng “Kasaysayan ng Daigdig” na sinulat ni Blando et. al. (2014), tinatayang may 7,105 buhay na wika sa mundo ng mahigit 6,200,000,000 katao. Nakapaloob ang mga wikang ito sa tinatawag na *language family* o mga wikang magkakaugnay at may iisang pinag-ugatan. May 136 language family sa buong daigdig. Ang mga pamilya ng wikang ito ay nagsasanga-sanga sa iba pang wikang ginagamit sa iba't ibang bahagi ng daigdig.

Mga Katangian ng Wika

1. Dinamiko – nagbabago ito kasabay ng pagbabago ng panahon at pandaigdigan na pagbabago.
2. May sariling kakanyahan – hindi mahahanap sa ibang wika ang mga katangian ng isang wika.
3. Kaugnay ng wika ang kultura ng isang bansa – ang sining, panitikan, karunungan, kaugalian, kinagawian, at paniniwala ng mga mamamayan ang bumubuo ng kultura. Ang pangkat ng mga taong may angking kultura ay lumilinang ng isang wikang naaangkop sa kanilang mga pangangailangan sa buhay.

Talahanayan 1: Pangunahing Pamilya ng Wika sa Daigdig

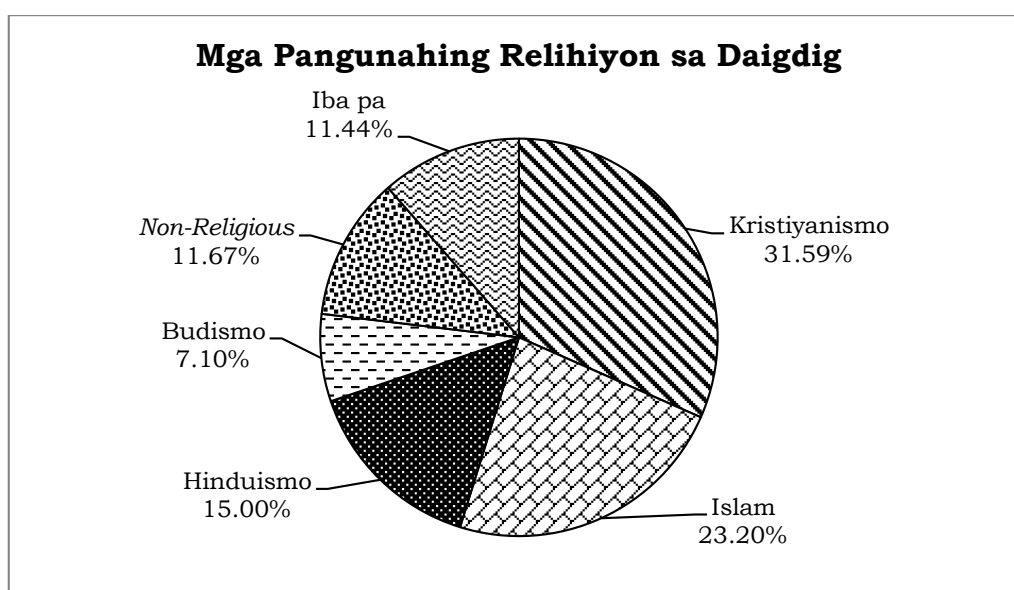
Pamilya ng Wika	Buhay na Wika	Bahagdan ng mga Nagsasalita
Afro-Asiatic	366	5.81
Austronesian	1221	5.55
Indo-European	436	46.77
Niger-Congo	1524	6.91
Sino-Tibetan	456	20.34

Relihiyon

Ang relihiyon ay nagmula sa salitang *religare* na nangangahulugang “pagsasama-sama o pagkakabuklod-buklod.” Ito ay kalipunan ng mga paniniwala at ritwal ng isang pangkat ng tao. Bawat relihiyon ay may kaniya-kaniyang kinikilalang Diyos na sinasamba. Kadalasan ang mga paniniwalang nakapaloob sa mga aral at turo ng relihiyon ay naging basehan sa pagkilos ng tao sa kaniyang pamumuhay sa araw-araw.

Kung matatandaan ang ating mga ninuno ay mayroon din sariling paniniwala na naging gabay sa kanilang pang-araw-araw na pamumuhay. Hindi organisado at sistematiko ang paniniwala nila noon. Ang mga relihiyon sa kasalukuyan ay organisado at may doktrinang sinusunod.

Suriin sa *pie graph* ang mga pangunahing relihiyon sa daigdig at ang bahagdan ng dami ng tagasunod nito.

Lahi at Pangkat-Etniko

Ang mga tao sa daigdig ay nahahati sa iba't ibang pangkat. Isa sa mga batayan ay ang pangkat-etniko na kaniyang kinabibilangan.

Ang salitang “etniko” ay nagmula sa salitang Greek na *ethnos* na nangangahulugang “mamamayan.” Maliwanag ang pagkakakilanlan ng bawat pangkat-etniko dahil pinagbubuklod ng magkakatulad na kultura, pinagmulan, wika, at relihiyon.

Samantala, ang *race* o lahi ay tumutukoy sa pagkakakilanlan ng isang pangkat. Ayon sa mga eksperto may iba't ibang klasipikasyon ng tao sa daigdig na nagdulot ng kontrobersiya sapagkat maaaring magpakita ng iba't ibang uri ng diskriminasyon.

Tinatawag din na pangkat etnolingguwistiko ang mga pangkat-etniko dahil karamihan sa mga ito ay gumagamit ng iisang wika. Mayroong iba't ibang pangkat etnolingguwistiko sa daigdig. Halaw sa datos na sinulat ni Minahan noong 2014, ang Han Chinese na may tinatantiyang populasyon na 1.4 bilyon ang pinakamalaking pangkat-etniko sa buong daigdig. Ito ay sinundan ng mga Arabs na may populasyong 450 milyon (Nydell, 2005), at ang pangatlo ay ang Bengalis na may populasyon na 230 milyon (Ethnologue 2014).

Grupong Etnolingguwistiko

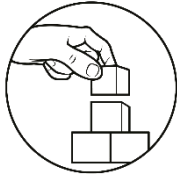
Ang pagkakapareho at pagkakaiba ng mga tao sa isang bansa ayon sa kultura.

Dalawang Batayan ng Paghahating Etnolingguwistiko

1. **Wika** – sumasalamin sa pangunahing pagkakakilanlan ng isang pangkat.
2. **Etnisidad** – ang pagkakapareho ng isang pangkat batay sa wika, tradisyon, paniniwala, kaugalian, lahi at saloobin.

Mga Pamprosesong Tanong:

1. Ano ang pagkakaiba ng wika at etnisidad bilang dalawang batayan ng paghahating Etnolingguwistiko?
2. Bakit mahalaga ang wika at etnisidad bilang batayan ng paghahating Etnolingguwistiko?
3. Paano mo maipapakita ang pagmamahal sa iyong sariling wika bilang tanda ng iyong pagkakakilanlan?

Pagyamanin

Gawain 3: Word Hunt

Panuto: Hanapin sa loob ng kahon ang sampung salitang may kaugnayan sa heograpiyang pantao. Isulat ang iyong mga sagot sa sagutang papel.

Q	T	M	L	K	W	E	I	X	O	P	B	A	H	I
H	P	I	V	S	B	Q	O	J	W	L	X	T	K	A
M	A	M	A	M	A	Y	A	N	R	H	Q	A	R	Y
I	H	A	L	X	F	B	Z	V	F	M	U	G	I	J
C	Z	B	S	Y	L	J	I	J	H	S	P	O	S	A
E	T	N	I	K	O	E	W	Q	T	A	X	A	T	U
H	U	H	L	W	T	K	I	R	I	J	E	G	I	E
D	N	I	O	H	L	B	O	D	T	X	V	F	Y	R
U	T	C	N	Y	W	N	U	P	S	L	O	G	A	A
O	F	O	X	A	E	X	J	D	C	R	K	B	N	G
U	S	Y	Q	S	K	L	A	K	I	W	A	Y	I	I
F	I	F	I	C	U	Q	N	E	T	S	B	N	S	L
K	S	A	Z	K	X	C	G	P	K	G	M	C	M	E
W	N	O	Y	I	H	I	L	E	R	O	S	O	O	R
G	L	W	X	D	R	M	B	C	H	W	X	J	L	P

Gawain 4: Pahalagahan Mo!

Panuto: Punan ang talahanayan sa ibaba. Isulat ang sagot sa sagutang papel.

Paano mo pahahalagahan ang iyong...		
Wika	Relihiyon	Lahi

Isaisip

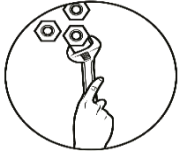
Gawain 5: Ipaliwanag Mo!

Panuto: Basahing mabuti at sagutin ang sumusunod na katanungan.
Isulat ang mga sagot sa sagutang papel.

1. Paano nakatulong ang relihiyon o paniniwala sa paghubog ng iyong pagkatao?

2. Bakit nagiging instrumento ang heograpiyang pantao sa pagkakaisa ng mga tao sa daigdig?

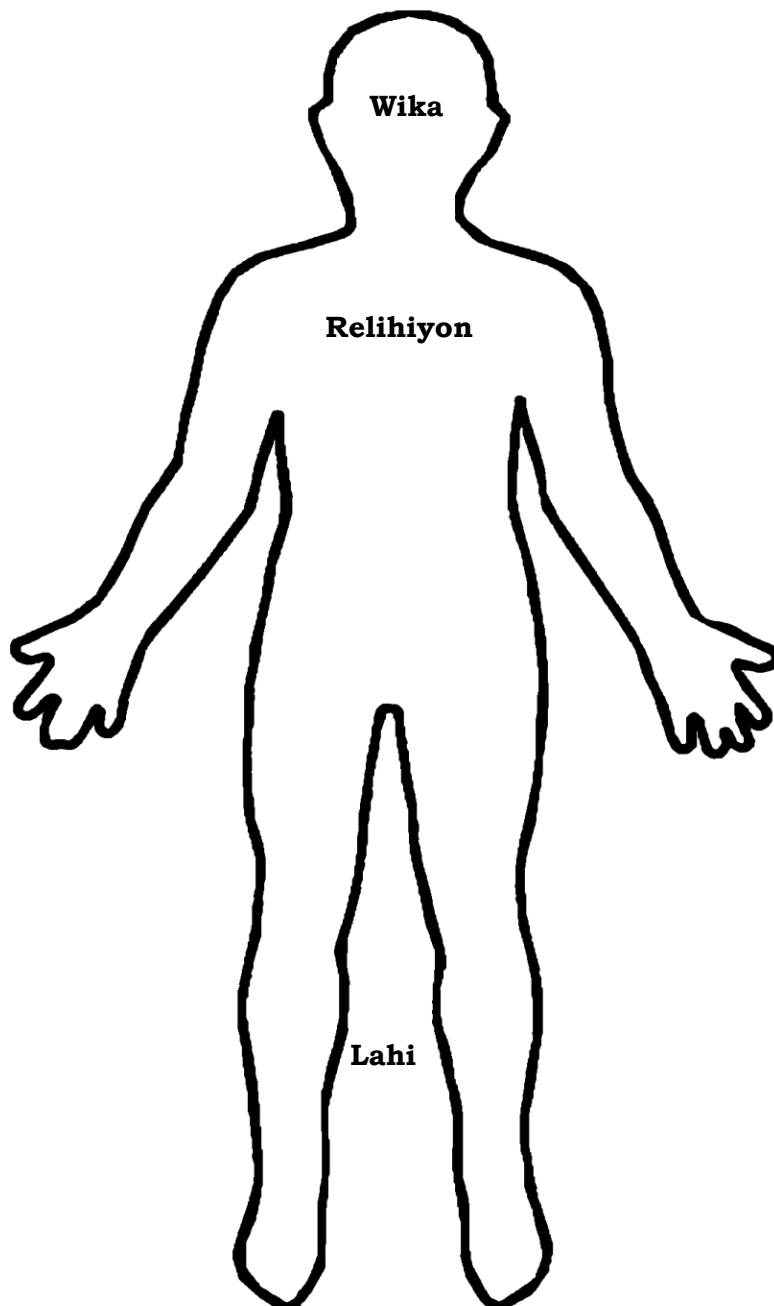
3. Sa iyong pananaw, nakakatulong ba ang wika sa pagkakaisa at kaunlaran?
Ipaliwanag ang iyong sagot.

Isagawa

Gawain 6: Ang Aking Pinagmulan

Panuto: Iguhit ang larawan at punan ito ng mga mahahalagang taglay sa aspeto ng wika, relihiyon, at lahi sa loob ng pigura ng tao. Ibase ang mga susulating taglay sa iyong kapaligirang ginagalawan ayon sa salitang nakapaloob sa hugis. Gawin ito sa sagutang papel.

Gawain 7: Wika Ko Mahal Ko

Panuto: Basahin at unawin ang tanyag na pahayag ni Dr. Jose Rizal tungkol sa pagmamahal sa sariling wika na ipinapakita sa ibaba. Pagkatapos, sagutin ang mga gabay na katanungan. Gawin ito sa sagutang papel.

*“Ang hindi marunong magmahal sa sariling wika
ay higit pa ang amoy sa mabahong isda.”*

Mga gabay na tanong:

1. Ano ang ipinahihiwatig na mensahe sa pahayag ni Jose Rizal?
2. Ano ang iyong mahihinuha tungkol sa paglalarawan ni Jose Rizal sa isang tao na hindi marunong magmahal ng sariling wika?
3. Bakit mahalaga ang pagmamahal sa sariling wika?
4. Paano mo maipapakita ang pagmamahal sa sariling wika?

Gawain 8: Pagsulat ng Tula

Panuto: Sumulat ng isang saknong na tula na nagpapahayag ng pagmamahal sa sariling wika at isulat ito sa sagutang papel.

Rubrik Para sa Paggawa ng Tula

Pamantayan	Magaling	Katamtamang galing	Nangangailangan ng pagsasanay	Puntos
	5	3	1	
Pagpapahayag ng mensahe	Naipahayag nang maayos at kompleto ang mga detalye.	Naipahayag ang mga detalye.	Hindi naipahayag nang maayos ang detalye.	
Masining na pagkakagawa	Ang mga salita ay naaangkop at may mga tugma.	Ang mga salita ay naaangkop ngunit hindi nagkakatatugma.	Ang mga salita ay hindi naaangkop at nagkakatatugma.	
Kabuuang Puntos				

Tayahin

Panuto: Basahin at unawaing mabuti ang tanong sa bawat bilang at piliin ang letra ng tamang sagot.
Isulat ang inyong mga sagot sa sagutang papel.

1. Ano ang tinutukoy na pagkakatulad at pagkakaiba ng mga tao sa isang bansa o rehiyon batay sa wika?
A. etniko
B. etnisidad
C. etnolingguwistiko
D. katutubo
2. Ano ang pangunahing batayan sa pagkilos ng tao sa kaniyang pang-araw-araw na pamumuhay?
A. etniko
B. etnisidad
C. lahi
D. relihiyon
3. Alin sa sumusunod ang hindi saklaw sa pag-aaral ng heograpiyang pantao?
A. lahi
B. relihiyon
C. teknolohiya
D. wika
4. Ano ang pinakamatandang relihiyon sa daigdig at pangunahing paniniwala sa bansang India?
A. Budhismo
B. Hinduismo
C. Islam
D. Shintoismo
5. Anong saklaw ng heograpiyang pantao ang itinuturing na kaluluwa at nagbibigay pagkakakilanlan o identidad ng isang pangkat?
A. lahi
B. Pangkat-etniko
C. relihiyon
D. wika
6. Alin sa mga pangunahing pamilya ng wika sa daigdig ang may pinakamaraming gumagamit?
A. Afro-Asiatic
B. Austronesian
C. Indo-European
D. Niger-Congo

Tingnan ang talahanayan sa ibaba.

Mga Relihiyon	Bahagdan ng mga Naniniwala
Kristiyanismo	31.59%
Islam	23.20%
Hinduismo	15.00%
Non-religious	11.67%
Budismo	7.10%
Iba pa	11.44%

7. Ano ang iyong mahinuha sa mga datos sa talahayanan?
 - A. Mas maraming naniniwala sa Islam kaysa Kristiyanismo
 - B. Kakaunti lamang ang yumakap sa relihiyong Kristiyanismo
 - C. Nangunguna ang Kristiyanismo sa may pinakamaraming naniniwala
 - D. Halos magkatulad ang dami ng naniniwala sa Hinduismo at Budismo
8. Batay sa talahanayan, ilang bahagnan ang bumubuo sa non-religious group?
 - A. 7.10%
 - B. 11.44%
 - C. 11.67%
 - D. 15.00%
9. Anong relihiyon ang may pinakamaraming tagasunod sa buong mundo?
 - A. Budismo
 - B. Hinduismo
 - C. Islam
 - D. Kristiyanismo
10. Alin sa sumusunod na konsepto ang tumutukoy sa pangkat ng tao na may iisang kultura o pinagmulan?
 - A. etniko
 - B. lahi
 - C. paniniwala
 - D. wika
11. Anong saklaw ng heograpiyang pantao ang tumutukoy sa kalipunan ng mga paniniwala at ritwal ng isang pangkat?
 - A. etniko
 - B. lahi
 - C. relihiyon
 - D. wika
12. Alin sa sumusunod ang hindi nag-uugnay sa mga miyembro ng pangkat etniko?
 - A. klima
 - B. pinagmulan
 - C. relihiyon
 - D. wika
13. Anong relihiyon ang pinaniniwalaan ng mga Arabo?
 - A. Budismo
 - B. Hinduismo
 - C. Islam
 - D. Judaismo
14. Alin sa mga pangunahing relihiyon sa mundo ang may pinakamaliit na tagasunod?
 - A. Budismo
 - B. Hinduismo
 - C. Islam
 - D. Kristiyanismo
15. Ano ang mahalagang papel na ginampanan ng wika sa tao?
 - A. Ito ay susi ng pagkakaintindihan.
 - B. Sisikat ang tao kung marami ang wika.
 - C. Dapat pag-aralan ng lahat ng tao ang lahat ng wika.
 - D. Yayaman ang tao pag may maraming alam na wika.

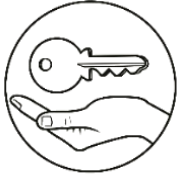
Karagdagang Gawain

Gawain 9: Pagbuo ng Jingle

Panuto: Gumawa ng tatlong saknong na jingle na nagsasaad ng pagpapahalaga sa iyong pinagmulan. Gawin ito sa sagutang papel.

Rubrik para sa Paggawa ng Jingle

Pamantayan	Magaling 3	Katamtamang galing 2	Nangangailangan ng pagsasanay 1	Puntos
Kaangkupan ng mensahe	Naipaabot nang malinaw ang kahalagahan ng heograpiya sa pagbuo at pag-unlad ng isang kabihasnan	May kulang o may hindi malinaw sa kahalagahan ng heograpiya sa pagbuo at pag- unlad ng isang kabihasnan	Hindi malinaw at marami ang kulang sa mga dapat na kahalagahan ng heograpiya sa pagbuo at pag- unlad ng isang kabihasnan	
Masining na pagkakagawa	Masining ang pagkakagawa ng jingle, kung saan tama ang mga salita at nakatatagwag pansin	Masining ang pagkakagawa ng jingle subalit may mga salita na hindi angkop sa aralin	Ang kabuuan ng jingle ay gumamit ng mga salitang hindi angkop sa aralin at hindi kaaya-ayang basahin	
Kabuuang Puntos				

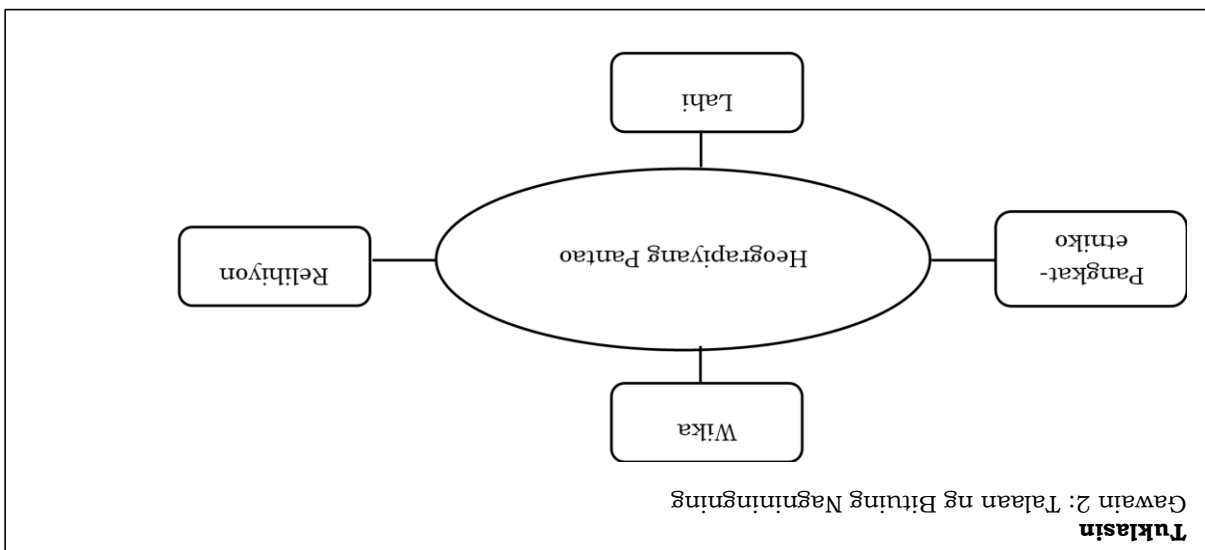
Susi sa Pagwawasto

Balikan
Gawain 1: Ilarawan Mo!

- Ang daigdig ay isa sa walong planetang umiikot sa isang malaking bituin.
- Ang daigdig ay binubuo ng crust, ang matigas at mabatang parte na ang kapal ay umaabot mula 30-65 kilometro.
- Ang daigdig ay may apat na hating-globo.

Subukin

1. B
2. D
3. A
4. C
5. D
6. A
7. C
8. C
9. C
10. D
11. A
12. A
13. C
14. B
15. C

Suriin
Mga Pamprosesong Tanong

- Ano ang pagkakaba ng wika at etnisidad bilang dalawang batayan ng paghahating Etnolingguwistik?
- Bakit mahalaga ang wika at etnisidad bilang batayan ng paghahating Etnolingguwistik?

Sagot: Ang Wika ay sumasalamin sa pangunahing pagkakakilanlan ng isang pangkat ang etnisidad ang pagkakapareho ng isang pangkat batay sa wika, tradisyon, paniniwala, kaugalian, lahi at saloobin.

Sagot: Mahalaga ang wika at etnisidad dahil ang wika ay nagbibigay pagkakakilanlan sa mga taong kabilang sa isang pangkat. Ito ang ginagamit natin upang magkauunawaan at magkaintindihan ang bawat tao sa mundo. Ang etnisidad naman ay pinagbubuklod ang isang pangkat batay sa wika, tradisyon, paniniwala, kaugalian, lahi at saloobin.

<p>Suriin</p> <p>Mga Pamprosesong Tanong</p> <p>3. Paano mo maiipapakita ang pagmamahal sa iyong sariling wika bilang tanda ng iyong pagkakakilanlan?</p> <p>Sagot: Maiipapakita ko ang pagmamahal sa sariling wika sa pamamagitan ng pagtangkilik o paggamit nito sa aking pang-araw-araw na pakikisalamuha sa kapwa.</p>

Isagawa
Gawain 7: Wika Ko Mahal Ko

1. Ano ang ipinahihiwatig na mensahe sa pahayag ni Jose Rizal?
Sagot: Ang ipinahihiwatig na mensahe sa pahayag ni Dr. Jose Rizal ay gamitin at tangkilikin ang ating sariling wika kapag may pagkakataon upang masanay ang ating diwa at dila sa pagiging isang Filipino.

2. Ano ang iyong mahihinuha tungkol sa paglalarawan ni Jose Rizal sa isang tao na hindi marunong magmahal ng sariling wika?
Sagot: Ang mahihinuha ko tungkol sa paglalarawan ni Dr. Jose Rizal sa isang tao na hindi marunong magmahal sa sariling wika ay nagsisilbi itong babala para sa mga taong walang malalim na pagkatao at pagkakakilanlan.

3. Bakit mahalaga ang pagmamahal sa sariling wika?
Sagot: Mahalaga ang pagmamahal sa sariling wika dahil ito ay nagsisilbing kaluluwa ng bansa. Sa pamamagitan ng sariling wika nabubuklod-buklod ang puso't diwa ng mga mamamayan ng isang bansa. Ang isang taong hindi marunong magmahal sa kaniyang sariling wika ay nabubuhay sa isang mundong hindi kaniya at sa kalauunan ang kaniyang kaisipang Filipino ay manilupaypay at mawalan ng halaga.

4. Paano mo maiipapakita ang pagmamahal sa sariling wika?
Sagot: Maiipapakita ko ang pagmamahal sa sariling wika sa pamamagitan ng pagtangkiliko o paggamit nito sa aking pang-araw-araw na pakikisalamuha sa kapwa. Ipagamamalak ko ito lalo na sa mga dayuhan dahil sa pamamagitan nito mas maiipapakilala ko ang aking buong pagkatao...ang aking pagka-PILIPINO.

Karagatang Gawain
Gawain 9: Pagbuo ng Jingle
Halimbawa:

“Pinagmulan ng Tao, Pinagmulan ng Lahi”
Nina: Jerrise J. Parajes at Elgemary S. Abata

I
Bawat tao sa buong mundo,
May kaniya-kaniyang pinagmulan,
Mula sa hilaga, timog, silangan at kanluran,
Iba-iba ang wika, lahi, kultura at kagugaliin,
Pero nagkakakaintindihan at may pagtutulungan.

II
Pinagmulan dapat huwag kalimutan,
Isaisip, damhin at pagtibayin,
Walang makahahadlang sa pagbabagi,
Dahil kapuwa tao ay likha ng Panginoon.

III
Halina't ipaalang saan mga sulok,
Ipagmalaki ang kinagisnang lahi at kultura,
Sapagkat ang bawat nilalang ay may,
Kaniya-kaniyang pinagmulan.

Tagahin
1. C
2. D
3. C
4. B
5. D
6. C
7. B
8. C
9. D
10. A
11. C
12. A
13. C
14. A
15. A

Isagawa
Gawain 8: Pagsulat ng Tula
Halimbawa:
Wika
Wikang kinagisnang
Marapat lamang pag-aralan
Pagkat' ito'y pamana sa bayan
Ng mga bayaning lumalaban

Sanggunian

"Bengali". *Ethnologue*. Retrieved 30 September 2014. Total first-language Bengali users in all countries.

Blando, Rosemarie C., Michael M. Mercado, Mark Alvin M. Cruz, Angelo C. Espiritu, Edna L. De Jesus, Asher H. Pasco, Rowel S. Padernal, Yorina C. Manalo, Kalenna Lorene S. Asis. 2014. *Kasaysayan ng Daigdig: Araling Panlipunan 8 – Modyul ng mag-aaral*. Pasig City, Philippines: Vibal Group Inc. and Department of Education-Instructional Materials Council Secretariat (DepEd-IMCS).

Minahan, James B. 2014. *Ethnic Groups of North, East, and Central Asia: An Encyclopedia*. Santa Barbara, California: ABC-CLIO.

Nydell, Margaret Kleffner. 2005. *Understanding Arabs: A Guide for Modern Times*. Boston: Intercultural Press.

Para sa mga katanungan o puna, sumulat o tumawag sa:

Department of Education - Bureau of Learning Resources (DepEd-BLR)

Ground Floor, Bonifacio Bldg., DepEd Complex
Meralco Avenue, Pasig City, Philippines 1600

Telefax: (632) 8634-1072; 8634-1054; 8631-4985

Email Address: blr.lrqad@deped.gov.ph * blr.lrpd@deped.gov.ph